

ПЕРЕДМОВА

Ідея створення Екологічної Конституції Землі – глобального правового акта екологічної безпеки і сталого розвитку цивілізації – виникла у 1992 році за часів підготовки до відомої Конференції ООН з довкілля і розвитку ("Ріо-92").

У квітні 1992 року, за два місяці до початку роботи Конференції "Ріо-92", за ініціативою автора цих рядків та при активній підтримці доктора юридичних наук, професора Михайла Костицького (нині – суддя Конституційного Суду України), ця неординарна ідея обговорювалася і знайшла схвалення на міжнародній науковій конференції в університеті Гофстра (США).

Ідея складається з двох частин:

- писаного правового акта у вигляді Екологічної Конституції;
- створення у системі ООН відповідних інституцій з контролю за дотриманням його норм – Ради Екологічної Безпеки, Міжнародного Екологічного Суду, Міжнародної Екологічної Поліції та Міжнародного Екологічного Банку.

Наше звернення до тодішнього Президента України Леоніда Кравчука проголосити ідею від імені України на "Ріо-92" не знайшло підтримки.

Лише згодом розуміння актуальності ідеї проявили такі наші політики як Володимир Литвин (на той час Глава Адміністрації Президента України), Борис Тарасюк (Надзвичайний і Повноважний Посол України у країнах Бенілюкс), Геннадій Удовенко (міністр Закордонних справ України), Володимир Сльченко (керівник Управління міжнародних організацій МЗС України) та ряд інших. За їх допомогою ми підготували проект виступу Глави делегації України на XIX спеціальній сесії Генеральної Асамблеї ООН стосовно необхідності створення Екологічної Конституції Землі.

Офіційно перша частина ідеї щодо створення писаного правового акта екологічної безпеки планети була проголошена Президентом України Леонідом Кучмою у червні 1997 року на згаданій вище сесії ООН. Друга, інституційна частина – у Зверненні Президента з нагоди закриття Чорнобильської атомної електростанції 15 грудня 2000 року.

На жаль, масове усвідомлення цієї унікальної ідеї відбувається дуже повільно, що викликає тривогу в багатьох науковців, які розуміють ймовірні прийдешні екологічні загрози для людської спільноти. Про це, зокрема, йшлося на Першій міжнародній науковій конференції, присвяченій проблемі створення Екологічної Конституції Землі, яка відбулася в Українському державному лісотехнічному університеті (м. Львів, 2002).

Перед читачем – збірник наукових праць, проголошених на цій конференції, в яких висвітлюються основні концептуальні засади та прикладні аспекти створення Екологічної Конституції Землі.

Відрядно, що в опрацюванні ідеї Президента України поряд з вітчизняними науковцями вперше взяли участь відомі європейські вчені – проф. Дітер Блюменвіц (ФРН), проф. Герд Ван Хорік (Бельгія), доктор Норберт Вебер (ФРН) та доктор Джорджіо Андріан (Італія).

Сподіваємось, що публікація цього збірника сприятиме роботі П'ятої панєвропейської конференції міністрів "Довкілля для Європи", яка відбудеться у Києві у травні 2003 року. Водночас вона стане новим важливим кроком до усвідомлення ідеї ширшим колом науковців, державних, політичних діячів та стимулом до опрацювання і прийняття Екологічної Конституції Землі як важливого правового акта екологічної безпеки і сталого розвитку цивілізації.

*Юрій Туниця, доктор економічних наук,
професор, заслужений діяч науки і
техніки України, радник Офіційної
делегації України на XIX спеціальній сесії
Генеральної Асамблеї ООН*